

Dejbjerg Jernalder

{tab=Info}

På Dejbjerg Jernalder kan hele familien opleve den levende historie, som den så ud for 2000 år siden. Mærk stemningen og lad børnene hilse på de historiske dyreracer, prøve jernalderlege og tage på sporleg.

Se også to nye film i biografen og gå på opdagelse i udstillingen med bla. rekonstruktionen af "Dejbjerg Vognen" - en 2000 år gammel vogn fundet i Dejbjerg.

Oplev hvordan fortid og nutid mødes i en spændende formidling af Danmarks forhistorie. I jernalderlandsbyen vil du sommeren over kunne følge jernalderfolket i deres daglige kamp for overlevelse - hvor der skal laves mad, passes dyr og marker, fremstilles husgeråd m.v. og alt hvad en tilværelse bestod af for 2000 år siden. - du kan også være med og prøve at skyde med jernalder- bue, fremstille læderpunge og træting eller smede - der er forskellige aktiviteter hver dag i levendegørelsesperioden.

Har du og din familie selv lyst til at prøve en aktiv ferie som jernalderfamilie i sommerferien, kan det ske ved henvendelse til museet på 97 36 23 43.

I udstillingsbygningen - der er Danmarks første økologiske museumsbyggeri - fortælles om livet i Vestjylland i jernalderen. I udstillingen indgår en rekonstruktion af den oldtidsvogn der blev fundet i Dejbjerg år 1890.

{tab=Aktiviteter for børn}

Det sker for børn i juli og august

- sy en skindpung
- tag på sporleg
- grut korn
- prøv jernaldertøj
- leg jernalderlege
- lav perler
- skyd med bue og pil
- hils på geder, får, høns og gæs

Køb et aktivitetskort til børnene for 40 kr. (værdi 60 kr.) og prøv 2-3 aktiviteter.

Mød gudernes heste

Hesteopvisning på islandske heste den 25. juli og 8. august kl. 14. Børnene kan få en træktur på hestene.

Rundvisninger

I juli/august er der rundvisning hver mandage til fredage kl. 13

{tab=Om jernalderlandsbyen}

Dejbjerg Jernalder viser originale jernaldergenstande fra området. Landskabet, hvori de er fundet, er rekonstrueret på grundlag heraf.

Udstillingsbygningerne

Bygningerne er inspireret af en jernaldergård med hovedhus, lille hus og indhegning, blot er dimensionerne dobbelt så store som i virkeligheden.

Byggematerialernes er for væggenes vedkommende ler ganske som i jernalderen, og væggene er malet i smukke farver, ganske som man oprindeligt udsmykkede sine huse. I det våde ler er der lavet mønstre, som er inspireret af mønstre på lerkar fra Dejbjerg-området.

Den bærende konstruktion består af to rækker egestolper. Træ er i det hele taget meget fremtrædende i byggeriet, ganske som i jernalderen, hvor alle huse var bygget af træ, ler og tagrør.

Tidsmæssigt modsat af det forhistoriske element i udstillingen er det fremtidsrettede solcelleanlæg, der er indarbejdet i tagfladen på sydsiden af hovedbygningen. Her produceres el, som sælges direkte til el-selskabet.

På den energimæssige side skal det også med, at bygningerne opvarmes af et stort flisfyringsanlæg, der er placeret ved Bundsbæk Møllegård.

Jernalderlandsbyen

Husene er opført på grundlag af museets udgravninger i bl.a. Dejbjergområdet. Byggematerialerne er de oprindelige - egetræ og andre slags løvtræ, samt ler og tagrør. Alt er forarbejdet, så det fremtræder så autentisk som muligt.

Sydgården

Gården kopierer en 2000 år gammel gård, dvs. fra Dejbjergvognenes tid.

Nordgården

Denne gård har en prangende arkitektur, hvilket skyldes, at den er noget yngre end sydgården. Opbygget bl.a. af bevarede rester af tagstolper, der er årringsdateret til 375-400 e. Kr. f.

Dyr og marker

Dyrene er så vidt det kan lade sig gøre levende eksemplarer af dyr, der har samme størrelse og egenskaber som oprindeligt: får, geder, gæs og høns. Markerne dyrkes med jernalderens kornsorter (hvede, byg og rug)

Gravplads

Gravpladsen er under opbygning. Det bliver en kopi af en gravplads fra Dejbjerg, hvori indgår et dødehus.

Offerlund

Offerlunden i skoven syd for landsbyen viser de helt almindelige daglige religiøse ceremonier, i modsætning til jernalderens store ofringer med f.eks. vogne og våben. I et vandhul i offerlunden kan man se årstidens ofringer af f.eks. lerkar med mad og korn, koknoger, kotøjr, gudestatuer m.m.

Veje, hjulspor og skoven

Veje og hjulspor forekom i stort tal i jernalderen. I Dejbjerg Jernalder er der anlagt en vej gennem vådområdet over til gravpladsen, og her fortsætter den som en hulvej.

Skoven langs vestsiden af Dejbjerg Jernalder er en rekonstrueret jernalderskov, der er eg, bøg, ask, el, elm, birk, hassel, røn og tjørn. Derimod er der ingen nåletræer, selv om der muligvis fandtes enkelte fyrretræer i Vestjylland.

{tab=Dejbjergvognen}

Genskabelsen af Dejbjergvognen

Ringkøbing-Skjern Museum har i jernalderudstillingen rekonstrueret en nøjagtig kopi af en 2000 år gammel vogn fra mosefundet i Dejbjerg Præstegårdsmose. Vognen blev fundet i 1880'erne i smådele sammen med en lignende vogn samt forskellige andre ting fra jernalderen.

Vognen er meget usædvanlig, med bl.a. en prangende bronzeudsmykning, ligesom der er brugt meget jern i konstruktionen. Herved adskiller vognen sig fra jernalderens almindelige vogne, der udelukkende var bygget af træ.

Materialevalget vidner om et højt håndværksmæssigt niveau, og vognen er med stor sandsynlighed fremstillet i et specialværksted et sted i det nordlige Europa.

Dejbjergvognen har da heller ikke været til hverdagsbrug. Derimod har den snarere været en ceremonivogn, som omtalt af den romerske historieskriver Tacitus i hans beskrivelse af stammerne nord for Rhinen.

Dejbjerg I

Den vogn, der er rekonstrueret, er blevet kaldt Dejbjerg I i modsætning til Dejbjerg II, som er den vogn, der står i Nationalmuseets udstilling. Det har været en meget kompliceret og samtidig stor udfordring at arbejde med vognen. Særlig spændende har det været at forsøge at stykke fundets dele sammen til en overbevisende rekonstruktion. Museet har fået meget hjælp af vognforskeren Per Ole Schousbo, med hvem, der i fællesskab er udforsket og diskuteret mange detaljer undervejs.

Rekonstruktionsarbejdet

Bronzen

Ved støbearbejdet er den oprindelige metode - *cire perdue* - anvendt. Her modelleres den ønskede bronzedel i voks, som dernæst støbes ind i et finkornet materiale, hvorefter voksen smeltes ud og den flydende bronze hældes i. Bronzedelenes rå overflade efterbearbejdes og poleres til sidst, så de svarer til originalernes høje finish.

Jernet

Til vognen er der anvendt et stort antal jernbeslag. Karakteristisk for den færdige vogn er, at det meste jern, bortset fra fælgbåndene, er skjult af bronze og træ, hvorfor man ikke helt vil få et indtryk af det krævende smedearbejde, der ligger bag vognfremstillingen. Smed Knud Erik Eriksen i Højmark, har stået for den del af opgaven.

Træet

Trædelene til vognen er ligeledes komplicerede at fremstille. Dette skyldes, at der er brugt både friskfældet og som noget usædvanligt også lagret tørt træ. Desuden er der brugt tre forskellige træsorter: ask til fælge, nav, langvogn og stjert, avnbøg til aksler samt eg til aksler. Særlig udformningen af asketræsdelenene har været komplicerede, da de dampbøjtes i form. Den helt store udfordring har været fælgene, der hver for sig er bøjet af ét 3 m. langt stykke specielt udvalgt asketræ.

Udsmykningen

Vognudsmykningen fuldendes af tyndt bronzeblik, der er sømmet på vognkassens to bæreplanker. Blikket er forsynet med cicererede mønstre, og fastholdes med søm og lister af bronze. Under nogle gennembrudte felter i blikket er der indlagt 20 kvadratiske sølvplader.

{tab=Udstillingen}

I udstillingsbygningen på Dejbjerg Jernalder vises den permanente udstilling om livet i Vestjylland i jernalderen. Jernalderen var en rig epoke i Vestjyllands historie. Befolkningen slog sig op på udvinding af jern af mosernes myremalm, og de har efterladt sig talrige arkæologiske fund. Fundene danner grundlag for Dejbjerg Jernaldermuseums permanente udstilling, som fortæller om livet i Vestjylland i jernalderen, og om hvordan jernudvindingen betød et stort indhug i skovene.

I udstillingen indgår en rekonstruktion af Dejbjergvognen. I 1881 og 1883 blev et usædvanlig fund af to jernalderpragtvoerne gjort i Dejbjerg Præstegårdsmose. Vognene hører til Nationalmuseets betydeligste mosefund. Skjern-Egvad Museum har gennem flere år arbejdet frem mod at lave en rekonstruktion af en jernalderpragtvoen, fremstillet på grundlag af nøjere studier af disse fund. Den smukke vogn er nu udstillet i jernaldermuseet sammen med originale fund fra lokalområdet.

Også selve udstillingsbygningen er interessant, idet den er inspireret af jernalderens byggeskik. Herudover er den Danmarks første økologiske museumsbyggeri, forsynet med et stort solcelleanlæg. Hvordan jernalderarkitekturen i øvrigt har taget sig ud kan publikum selv studere ved at aflægge besøg i de rekonstruerede jernalderhuse i landsbyen bag museumsbygningen.

{tab=Kiosk & butik}

I kiosken sælges is, sodavand og slik m.m.

I butikken sælges et stort udvalg af bl.a. souvenirs, gaveidéer og legetøj.

Besøg også vores online Museumsbutik

{tab=Praktisk information}

Åbningstider i Dejbjerg Jernalder:

Juli-august. Alle dage Kl. 11-17 Levendegørelse

September-oktober. Søndage Kl. 13-16 - udvidede åbningstider i uge 42

Uge 42. Alle dage Kl. 11-16 Levendegørelse

Dejbjerg Jernalder

Bundsbækvej 4a, Dejbjerg

6900 Skjern

Telefon 97 36 23 43

Entre:

Voksne 40 kr

Fællesbillet med Bundsbæk Mølle 70 kr.

Børn under 18 år gratis

Find vej

Se google kort og lav vejbeskrivelse

{/tabs}

